

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3330/2019
04.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА (правног следбеника ББ) и ВВ, обојица из ..., чији су пуномоћници Јованка Зечевић Анђелковић и Владимир Петровић, адвокати из адвокатске канцерије „Фила“ из Београда, против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Горан Планојевић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4715/2017 од 19.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца АА из ... (правног следбеника ББ) и ВВ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4715/2017 од 19.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П 680/16 од 08.05.2017. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да због стицања без основа исплати тужиоцима новчану накнаду сувласничких удела тужилаца као правних следбеника пок. ДД по брату ЂЂ и то на кући на првобитном објекту у површини од 31,485 м², са правом коришћења парцеле кп.бр. .. у површини од 011.14 ха КО ... по старом премеру, који по новом премеру одговара кп.бр. .. КО ... из ЛН .. и део кп.бр. .. у површини од 38 м² из ЛН .. КО ... и део кп.бр. .. од 70 м² из ЛН .. КО ..., тако што ће им исплатити укупан износ од 11.569,91 евро у динарској противвредности, односно сваком тужиоцу по 5.784,955 евра у динарској противвредности са каматом за валуту евра обрачунатом према Закону о затезној камати почев од 14.11.2016. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца од тражених 14.198,22 евра у динарској противвредности до досуђених 11.569,91 евро у динарској противвредности, као неоснован. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади парничне трошкове у укупном износу од 545.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4715/2017 од 19.04.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Младеновцу П 680/16 од

08.05.2017. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена да тужиоцима исплати на име стицања без основа новчану накнаду сувласничких удела тужилаца, као правних следбеника пок. ДД, по брату ЂЂ и то на кући на првобитном објекту у површини од 31,485 м², са правом коришћења кп.бр. .. површине 0.11.14 ха КО ... по старом премеру, који по новом премеру одговара кп.бр. .. КО ... уписан у ЛН ..и део кп. бр. .. у површини од 38 м², уписано у ЛН .. КО ... и део кп. .. од 70 м², уписан у ЛН .. КО ..., тако што ће им исплатити укупан износ од 11.569,91 евро у динарској противвредности односно сваком тужиоцу по 5.784,955 евра у динарској противвредности са каматом за валуту евро обрачунату према Закону о затезној камати почев од 14.11.2016. године па до исплате. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке наведене пресуде, па су обавезани тужиоци да туженој на име трошкова парничног поступка плате износ од 106.500,00 динара. Ставом трећим изреке обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11...55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе, која би могла представљати основ за уважавање ревизије тужилаца, нема.

Према утврђеном чињеничном стању делимичном пресудом Другог основног суда у Београду – Судска јединица у Младеновцу П 2548/2010 од 30.05.2012. године, одлучено је о првом тужбеном захтеву у овој парници и утврђено да је апсолутно ништаво судско поравнање закључено пред Општинским судом у Младеновцу дана 11.07.2001. године у предмету ЗР бр. 202/01, јер је исто закључено између ГГ(овде тужене) и ДД, лица које је умрло 1945. године, односно није било живо у време закључења поравнања. На основу наведеног поравнања, решењем Општинског суда у Младеновцу Дн 998/01 од 25.07.2001. године дозвољена је укњижба права власништва са ДД на тужену, на кући, кућни број ..., са кућиштем и двориштем у површини од 0.11.14 ха и праву коришћења кп. .. старог премера ЗКУЛ 4. Према новом премеру у ЛН КО ..., старој кп. .. одговарају кп. ..., приближне површине 0.10.06 ха (према извештају РГЗ) и кп. .. површине 38 м² и кп. .. површине 70 м². На кп.бр. .. у улици ..., која представља грађевинско земљиште у државној својини у површини од 0.10.73 ха (површина према ЛН .. КО ...) налазе се два објекта. Уписани корисници на овој парцели су ГГ и ЖЖ, које су уписане и као власнице објеката и то овде тужена на породичној стамбеној згради (објекат број 1), а ЖЖ на стамбеној пословној згради (објекат број 2). У старој кући са 33 живела је тужена са супругом док тужиоци нису били у поседу предметне непокретности. Решењем Среског

суда у Младеновцу О бр. ../52 од 21.06.1952. године правном претходнику тужилаца ЂЂ (деди странака) је припао сувласнички део од 6/40 делова, а правном претходнику тужене 1/8 делова на заоставштини пок. ДД (умрлог ...1945. године) коју чини непокретност уписана у ЗКУЛ 4 КО ... (која је била предмет поравнања). Решењем Општинског суда у Младеновцу О бр. ../82 од 02.06.1982. године тужиоци су са по ½ делова наследили свог деду пок. ЂЂ, али тим решењем није обухваћена непокретност која је била предмет ништавог поравнања, односно имовина коју је деда тужилаца наследио од пок. ДД није ушла у његову оставинску масу. На основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке утврђена је вредност објекта број 1 – првобитног објекта и парцеле старог премера у време вештачења.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужена по основу ништавог поравнања стекла тржишну вредност сувласничких удела од 6/40 делова предметне непокретности који је припао деди тужилаца ЂЂ, па је обавезао тужену да исплати тужиоцима динарску противвредност тих удела у износима таксативно наведеним у изреци првостепене пресуде, усвајајући тужбени захтев тужилаца делимично.

Другостепени суд је, одлучујући по жалби тужене, правилно закључио да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право заузимајући правни став да је пре закључења ништавог поравнања земљишно књижни власник предметне непокретности био ДД, да је у поседу у време закључења поравнања, пре тога, а и после тога била тужена; да тужиоци и њихови правни претходници нису били у поседу предметне непокретности која је била предмет наведеног поравнања; тужиоци нису расправили заоставштину пок. ЂЂ у уделу од 6/40 од ½ непокретности колико је ЂЂ наследио од ДД и нису били уписани у земљишне књиге као власници, а тужиоци нису ни закључили предметно поравнање.

Одредбом члана 210. Закона о облигационим односима прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће – да накнади вредност постигнутих користи (став 1.); обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и када се нешто прими, с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2.).

Одредбом члана 20. Закона о основима својинскоправних односа, ставом првим прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем, а ставом два да се право својине стиче и одлуком државног органа и на начин и под условима одређеним законом.

Одредбом члана 104. Закона о облигационим односима прописане су последице ништавости уговора.

Врховни касациони суд прихвата правни став другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за примену наведених одредби из чланова 104. и 210. Закона о облигационим односима. Наиме, Врховни касациони суд прихвата правни став другостепеног суда да се тужиоци нису легитимисали као власници, односно сувласници

на предметној непокретности у смислу члана 20. и члана 13. Закона о основама својинскоправних односа, јер нису доказали правни основ за стицање права својине на 6/40 идеалних делова од $\frac{1}{2}$ идеалних делова непокретности која је била уписана у ЗКУЛ 4 КО ... на пок. ДД. Наиме, иако је правном претходнику тужилаца, сада пок. ЂЂ, решењем О бр. ../52 од 21.06.1952. године уручена заоставштина његовог сада пок. брата ДД у уделу од 6/40 од $\frac{1}{2}$ покретних ствари и непокретности уписаних у ЗКУЛ 4 КО ..., иста није ушла у оставинску масу иза смрти сада пок. ЂЂ (правног претходника тужилаца), па је тужиоци решењем О бр. ../82 од 02.06.1982. године нису наследили. Тужиоци након доношења наведеног решења О бр. ../82 од 02.06.1982. године којим су оглашени за законске наследнике иза смрти свог правног претходника – деде ЂЂ, нису поступили по члану 221. Закона о наслеђивању којим је прописано да право наследника да захтева заоставштину не застарева (став 1.), тиме се не дира у правила о одржају, стицању од невласника и застарелости потраживања. Дакле, тужиоци нису поднели (а могли су у смислу наведене законске одредбе) наследничку тужбу (ако себе сматрају претпостављеним наследницима) против лица које се налази у правном положају наследника (правног претходнику тужене је припала $\frac{1}{8}$ од $\frac{1}{2}$ заоставштине пок. ИИ, удове пок. ДД) са захтевом да им припадне наследно право тј. да се утврди њихово наследничко својство.

Тужиоци нису поступили ни по члану 128. Закона о ванпарничном поступку – нису поднели наследно-правни захтев после правноснажности наведеног решења О бр. ../82 од 02.06.1982. године, у погледу спорне непокретности која није ушла у оставинску масу иза смрти пок. ЂЂ. Осим наведеног, на основу исказа саслушаних тужилаца утврђено је да исти никада нису били у поседу предметне непокретности, а није био ни њихов правни претходник – деда ЂЂ, већ су у поседу исте били тужена и њени правни претходници, што је утврђено како на основу исказа сведока, тако и на основу исказа тужилаца и тужене.

Са изнетих разлога и по оцени Врховног касационог суда у конкретном случају нема места примени одредбе члана 104. Закона о облигационим односима, јер је правилан правни став другостепеног суда да се правне последице ништавости поравнања не протежу на тужиоце, јер је тужилца на основу ништавог поравнања оставарила упис права својине у односу на до тада уписаног ДД, а не у односу на тужиоце, који никада нису били уписани као власници (сувласници), јер нису оглашени наследницима на заоставштини пок. ЂЂ, коју чини и 6/40 делова на $\frac{1}{2}$ идеалних делова на имовини која је била уписана у ЗКУЛ КО ..., а која је била предмет поравнања, те им не припада ни својинска ни санаследничка заштита права својине, па самим тим ни право на исплату динарске противвредности заоставштине коју нису наследили, односно не припада им судска заштита коју траже постављеним тужбеним захтевом. Тужиоци дакле нису доказали да се тужена ништавошћу поравнања обогатила на њихов рачун, па иста није у обавези да по основу ништавог поравнања врати оно што по основу тог поравнања није ни стекла од тужилаца, односно није у обавези да у смислу члана 104. ЗОО врати сувласничке делове, односно њихову динарску противвредност тужиоцима, па нису испуњени услови ни за примену члана 210. ЗОО.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Како се разлозима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је ревизију тужилаца одбио као неосновану, па је применом члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић